

Siedem arcydzieł malarstwa z Muzeów Watykańskich

Siedem arcydzieł malarstwa z Muzeów Watykańskich

Donato Creti – *Obserwacje astronomiczne*

Cykl ośmiu niewielkich obrazów z 1711 r. namalowanych w guście pastoralnym przedstawia sceny obserwacji siedmiu znanych wówczas planet i komety. Artysta, uznany boloński pejzażysta stworzył dzieło nastrojowe, przepojone miękkim kolorytem, z pełnymi elegancji postaciami, w idyllicznym i pełnym wyrafinowania nastroju. Był to dar dla papieża Klemensa XI, który zainspirowany malowidłem utworzył Instytut Nauk w Bolonii, a przy nim pierwsze we Włoszech obserwatorium astronomiczne dostępne dla publiczności.

O obrazie opowiada historyk sztuki, wicedyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie Joanna Kilian:

Giovanni Battista Salvi, zwany Sassoferratem – *Madonna z Dzieciątkiem*

Obraz pochodzi z ok. 1650 r. i przedstawia wizerunek Maryi zasiadającej na obłokach z półksiężycem pod stopami i czule przytulającej Dzieciątko, otoczonej chórem cherubinów. Jego inny tytuł brzmi *Niepokalane Poczęcie*. Dzieło nasycone jest uczuciowością, a jego świetlisty koloryt sprawia, że zaliczane jest do najpiękniejszych przedstawień dewocyjnych w dorobku artysty.

O obrazie opowiada kustosz malarstwa włoskiego Muzeum Narodowego w Warszawie dr Grażyna Bastek:

Guido Reni – *Święty Mateusz z aniołem*

Dzieło pochodzi z ok. 1620 r. i przedstawia ujętego z profilu apostoła patrzącego w twarz zwróconego ku niemu anioła i w pełnym skupieniu piszącego w księdze, którą trzyma przed sobą. Rękę mistrza potwierdza wyszukana i jednocześnie bezbłędna kompozycja, precyzyjne i niemal kaligraficzne linie rysunku brody apostoła, księgi i pióra, które trzyma, oraz uchwycona ekspresja i napięcie emocjonalne w spojrzeniu między ewangelistą i aniołem.

O obrazie opowiada kustosz malarstwa włoskiego Muzeum Narodowego w Warszawie dr Grażyna Bastek

Premiera: **28 kwietnia**

Fra Angelico – *Madonna z Dzieciątkiem i świętymi Dominikiem i Katarzyną Aleksandryjską*

Obraz powstał ok. 1435 r. jako nastawa ołtarzowa i określany jest mianem „dzieła autorskiego, nacechowanego atmosferą zabarwioną mistycyzmem”. Przedstawia Matkę Boską w chwale z Dzieciątkiem stojącym na Jej kolanach, w otoczeniu aniołów, z klęczącymi u Jej stóp adorantami – św. Dominikiem i św. Katarzyną Aleksandryjską. To wysokiej klasy malowidło, nasycone jasnymi, żywymi kolorami, złożone jest z drobnych dotknięć nałożonych czubkiem

pędzla na złote tło, pokryte reliefowym ornamentem kwiatowym, i przywodzi na myśl wzorce stosowane w malarstwie miniaturowym.

O obrazie opowiada kurator Ośrodka Sztuki Zamku Królewskiego w Warszawie dr Artur Badach
Premiera: **5 maja**

Ludovica Carracciego – Święta Trójca z martwym Chrystusem

Obraz datowany na lata ok. 1591–1592 odwołuje się do ikonografii Tronu Łaski, tematu rzadko podejmowanego w okresie kontrreformacji, za to charakterystycznego dla średniowiecznego przedstawiania zagadnienia Trójcy Świętej – z tronującym Bogiem Ojcem, który podtrzymuje w ramionach martwe ciało Syna i gołębicą – symbolem Ducha Świętego. W dziele Carracciego to przedstawienie jest dynamiczne, a kompozycja nowatorska, bardzo emocjonalna i niemal drastyczna: postać Boga Ojca trzymającego w ramionach martwe ciało Syna otaczają anioły trzymające w dłoniach atrybuty Męki Pańskiej, u góry zaś dostrzec można wyobrażenie Ducha Świętego w postaci gołębiczy. Obraz uznawany jest za jedno z tych dzieł, które zapoczątkowały reformę malarstwa w Bolonii, dokonaną przez braci Carraccich, co położyło podwaliny pod sztukę baroku.

O obrazie opowiada historyk sztuki, wicedyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie Joanna Kilian
Premiera: **12 maja**

Antonio Allegri, zwany Correggiem – Odkupiciel

Obraz powstał w latach 1525–1530 jako zwieńczenie *Tryptyku miłosierdzia*, którego wykonanie zleciło artyście Bractwo Matki Boskiej Miłosiernej w Correggio dla kościoła pod tym samym wezwaniem. Rękę artysty wyróżnia niezwykle użycie światła emanujące z oblicza Chrystusa oraz miękkie i pełnoplastyczne przedstawienie puttów u Jego stóp. Całość osadzona jest w poświęconym tonów ciepłego złota przechodzącego do perłowego różu.

O obrazie opowiada kustosz malarstwa włoskiego Muzeum Narodowego w Warszawie dr Grażyna Bastek
Premiera: **19 maja**

Olivuccio di Ciccarello – Uczynki miłosierdzia. Spragnionych napoić i Podróżnych w dom przyjąć

Dzieło to powstało w 1404 r. w Ankonie prawdopodobnie dla tamtejszego kościoła Santa Maria della Misericordia jako część polptyku. Na tle miejskiej scenerii przedstawione są uczynki miłosierdzia czynione względem ubogich i pielgrzymów wyróżnionych złotymi aureolami. Styl malarski artysty jest pełen świeżości, ma w sobie cechy bajkowości i ludowości, świadczące o zamiłowaniu do tego co fantastyczne i irracjonalne.

O obrazie opowiada wicedyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie Joanna Kilian
Premiera: **26 maja**